

ՄԻՋԵԿԵՂԵՑՍԿԱՆ

Քաղվածքներ Գարեգին Ա Վեհափառի վախճանման առիթով ստացված ցավակցություններից եւ սույազրված Հիշատակի խոսքերից

Նորին Արքեպիսկոպոս Տեր Տեր Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի վախճանման բոթը խորը վիշտ պատճառեց ողջ քրիստոնյա աշխարհին: Վեհափառ Հայրապետի վախճանումից հետո Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը ստացավ ցավակցական հարյուրավոր հեռագրեր և մամակներ: Գարեգին Ա Կաթողիկոսը միջեկեղեցական, էկումենիկ և պետական բարձր շրջանակներում մեծապես հայտնի էր որպես ճանաչված աստվածաբան, հրապարակախոս, իմաստուն առաջնորդ, իր հոտի արթուն հովիվ, հոգատար հայր և մվիրյալ եկեղեցական:

Պաշտոնական ցավակցություններից զատ ստացվել են նաև բազում գրություններ Վեհափառ Հայրապետին անձնապես ծանոթ և բարեկամ եկեղեցականներից:

Ստորև քաղվածաբար ներկայացնում ենք ցավակցական հեռագրերից մի քանիսը:

ԱՍՄԱՐԱ

«Մեծագույն վշտով և տխրությամբ տեղեկացա մեր սիրեցյալ եղբոր ի հրիստոս՝ Նորին Աթոռ Օծություն Տեր Տեր Գարեգին Ա-ի վախճանման մասին

Մտադրություն ունեի մասնակցել հուղարկավորության արարողությանը, սակայն դժբախտաբար առողջական վիճակս չի ներում: Այդուամենայնիվ, ես Ձեզ հետ եմ հոգեպես և աղոթում եմ առ Ամենակալը Աստված, որպեսզի Նա եկեղեցուն պարզիկ Աստծո ծառայությանը մվիրված առաջնորդ: Ձեզ հետ միասին հեռավոր Աֆրիկայից աղոթում և ցանկանում եմ, որ Աստված իր փառքով բազմեցնի Նորին Աթոռություն Գարեգին Ա-ին իր «երկինքների» գահի վրա»:

Էրիթերիայի Ուղղափառ Եկեղեցու Պատրիարք ԱԲՈՒՆԵ ՓԻԼԻՊՈՍ Ա

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

«Համուն Լեհաստանի Ավտոկեֆալ Ուղղափառ Եկեղեցու Սինդի, մեր ցավակցություններն ենք հղում Հայաստանյայց Եկեղեցուն՝ իր առաջնորդ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի վախճանման կապակցությամբ: Աղոթում ենք նրա հոգու համար»:

Համայն Լեհաստանի ուղղափառ միտրոպոլիտ ՍԱՎՎԱ

ՌՈՒԼՂԱՐԻԱ

«Մենք ափսոսանքով իմացանք Նորին Սրբություն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի վախճանման մասին: Բույղարական Ուղղափառ եկեղեցու Սուրբ Սիմոնի անունից արտահայտում ենք մեր խորին ցավակցություններն ու աղոթում, որ Աստված իր Ծառայի հոգին բնակեցնի արդարների դասում»:

Սուրբ Սիմոնի մախազահ՝ Բույղարիայի Պատրիարք ՄԱՔՍԻՄ

ԱԼԱԱՆԻԱ

«Խորը վշտով ստացանք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Սրբություն Գարեգին Ա-ի՝ իմաստուն, արդար և պայծառ անձնավորության, խորապես հավատացյալ և ճանաչված անհատականության վախճանման լուրը:

Եղբայրաբար վշտակցելով այդ մեծ ցավին, մենք աղոթում ենք, որ Աստված, Որին Գարեգին Կաթողիկոսը խորապես սիրում և հավատարմորեն ծառայում էր ղեկարից ժամանակներում, բնակեցնի նրա հոգին իր սրբերի մեջ»:

Համայն Այրանիայի և Տիրանիայի Արքեպիսկոպոս ԱՆԱՍՏԱՍԻՍՍ

ՖԻՆԼԱՆԴԻԱ

«Աղոթելով վախճանված Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի հոգու համար, բարեխոսում ենք Ձեզ և Ձեր Սուրբ Եկեղեցու համար: Ես Ձեզ հետ եմ սրտով և աղոթքներով»:

Համայն Ֆինլանդիայի և Կարելիայի Արքեպիսկոպոս ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

«Խորապես վշտացած լինելով Հայաստանյայց Եկեղեցու Առաջնորդ Նորին Սրբություն Գարեգին Ա-ի վախճանումով, ի սրտե խնդրում ենք ընդունել մեր խորը և սրտագին ցավակցությունները: Աղոթում ենք կյանքի և մահվան Տիրոջը՝ մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսին, որպեսզի Նա ընդունի Հայոց Եկեղեցու հավատարիմ պասապորտին ու առաջնորդին իր երկնային կայաններում»:

*Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցու Արտաքին հարաբերությունների բաժնի վարիչ,
Սմոլենսկի և Կալինինգրադի միտրոպոլիտ ԿԻՐԻԼ*

«Մայկոպի և Արմավիրի թեմը Հայ Եկեղեցու հետ եղբայրաբար կիսում է վիշտը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի վախճանման»:

Մայկոպի և Արմավիրի Եպիսկոպոս ՏԻԼԱՐԵՏ

«Հայտնում եմ իմ խորին ցավակցությունները Նորին Արքայություն Գարեգին Ա Կաթողիկոսի մահվան կապակցությամբ»:

Սամարայի և Սիզրանի Արքեպիսկոպոս ՍԵՐԳԻՑ

«Յակուտիայի Ուղղափառ թեմն ու Յակուտիայի Սախա Հանրապետության հայկական համայնքը Հայ Առաքելական Ուղղափառ Եկեղեցուն և հայ ժողովրդին հայտնում եմ իրենց խորին ցավակցությունները Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի մահվան կապակցությամբ»:

Թակուտիայի և Լենսկի Եպիսկոպոս ԳԵՐՄԱՆ

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ

«Իմ սրտագին ցավակցություններն եմ հղում բոլոր առաջնորդներին, հոգևորականներին ու Հայ ժողովրդին՝ իմ սիրեցյալ եղբոր և բարեկամի՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Արքայություն Գարեգին Ա-ի վախճանման և այս աշխարհից դեպի Աստծո Արքայությունը փոխադրվելու կապակցությամբ»:

*Հունաստանի Ուղղափառ Ավտոկեֆալ
Եկեղեցու Ամերիկայի թեմի առաջնորդ՝
ՀԱԿՈՐՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ*

ՏԻԵՋԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹՅՈՒՆ

«Նորին Արքայությունը կմնա մեր հիշողության մեջ իբրև Կ. Պոլսի Տիեզերական Պատրիարքության թանկագին բարեկամ և բոլոր մարդկանց կրոնական ազատությանն անվիրալ ջատագով: Նա հավերժ կճանաչվի և կզմառատվի իբրև քրիստոնեական միության անխոնջ մշակ: Քրիստոնեական Եկեղեցիների ընտանիքից մերս ծագած վերքն ապաքինելու Նրա հայրապետական մեծ ցանկությունը դարձրեցին Նրան միջեկեղեցական տրամախոսության գործընթացի այս դարի առաջավոր եկեղեցականը»:

*Տիեզերական Պատրիարքության
Ամերիկայի թեմի առաջնորդ
ՍՊԻՐԻԴՈՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ*

ՀՈՌՄ

«Նորին Գերապայծառություն Քարտուղար Արքեպիսկոպոսի, նրա տեղակալի և Արևելյան Եկեղեցիների Հանձնաժողովի հետ ես իմ խորը ցավակցություններով միանում եմ Հայաստանյայց Եկեղեցու առաջնորդներին, հոգևորա-

կանգնեղին, հավատացյալներին և ողջ ժողովրդին՝ Նորին Արքայություն Գարեգին Ա-ի մահվան առիթով: Աղերսելով Հարուցյալ Տիրոջ Սուրբ Երուսաղեմի խաղաղությունը իր հոգու համար, միշտ շնորհակալությամբ են հիշում նրա պարզ վկայությունը՝ իբրև Հովիվ ու Առաջնորդ և քրիստոնեական միությանը նվիրված և բացառիկ մտավոր ճարտասանությամբ օժտված ամհատականություն»:

Կարդիմալ ԱՔԻԼԼԵ ՍԻԼՎԵՍՏՐԻՆԻ

«Միանալով Հայաստանյայց Սուրբ Եկեղեցուն և Հիսուս Քրիստոսի ողջ Եկեղեցուն՝ ես հիշատակում եմ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Արքայություն Գարեգին Ա-ի՝ Տիրոջ փառքի մեջ փոխադրվելը:

Իր ավետարանական, առաքելական կյանքը, իր հետևողականությունը, հաշտության անկեղծ որոնումները, Եկեղեցիների միությանն ուղղված իր սրտատենչ մղումը, իմ սրտում և Ամբրոսիոսի Եկեղեցու քրիստոնյաների սրտերում գոհություն և փառք բարձրացրեցին Աստծուն՝ իր կաթողիկոսության կարճ, բայց և լեցուն տարիների գործունեության համար:

Տակավին հիշողությամբ մեջ եմ այն պահերը, երբ առիթ եմ ունեցել Նորին Արքայությանը տեսնելու, և հատկապես՝ 1996 թ. դեկտեմբերի 16-ը, երբ Տեր Սարգիս Սարգսյանի հետ մտավ մեր Մայր Տաճար՝ միասնաբար մեր քույր Եկեղեցիների համար աղոթելու...»:

*Միլանի Արքեպիսկոպոս
Կարդիմալ ԿԱՌԼՈ ՄԱՐԻԱ ՄԱՐՏԻՆԻ*

«Ցանկանում եմ արտահայտել իմ խորը վիշտը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի այս աշխարհից հեռանալու կապակցությամբ:

Ինձ համար նա Առաջնորդ և Ուսուցիչ էր ոչ միայն հայ ժողովրդի մշակույթի, այլև Էկումենիկ մարտահրավերների հանձնատման համարձակության մեջ»:

Եպիսկոպոս ԿԼԱՌԻԴԻՈ ԳՈՒԶԵՐՈՏՏԻ

ՈՒԿՐԱԻՆԱ

«Բեկված սրտով Հայ Առաքելական Եկեղեցու հավատացյալների հետ աղոթում ենք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի օրհնյալ հիշատակի համար:

Թող հարին Աստված իր Արքայության մեջ հատուցի՝ հանուն Աստծո և հավատացյալների բարօրության նվիրված երկրավոր ծառայության և անբողջանվեր գոհողության համար»:

*Լվովի Հռոմեա-Կաթոլիկ Մետրոպոլիտ, Արքեպիսկոպոս
ՄԱՐԹԱՆ ՅԱՎՈՐՍԿԻ*

ԱՆԳԼԻԱ

«Աստծո ժողովուրդը կորցրեց գործունյա և տեսիչ ունեցող Առաջնորդի, որի հոգևոր և աստվածաբանական ազդեցությունը տարածվում է Հայ Առաքելական Եկեղեցուց շատ ավելի այժմ կողմ: Իր ներդրումը էկոմենիկ շարժման մեջ ակնառու էր....»

Հայ Առաքելական Եկեղեցու և Անգլիկան Համայնքի միջև գոյություն ունեցող վատահույսյան և բարեկամության կասկած ավելի խորացավ՝ շնորհիվ ձևավորված հարաբերություններից իր հետևողությանը»:

*Անգլիկան Համայնքի Գլխավոր Քարտուղար
ՀԱԾՐ ԶՈՆ Լ. ՊԵՏԵՐՍՈՆ*

ԱՄՆ

«Մեծագույն տիրությանը սգում ենք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Արքեպիսկոպոս Գարեգին Ա-ի մահը, որն աշխարհասփյուռ անգլիկանների կողմից, ներառյալ ԱՄՆ-ի Եպիսկոպոսական Եկեղեցին, այդքան սիրված և հարգված էր: Ինչպես մենք ասացինք մեր ողջույնի խոսքում, 1998 թ. մայիսին Նյու Յորք տված իր այցելության ժամանակ, իր հոգևոր հատկությունները, գիտականությունն ու էկոմենիկ առաջնորդությունը, իրեն պարզև, շնորհվել են ամբողջ եկեղեցական աշխարհին»:

*Եպիսկոպոսական Եկեղեցու Կենտրոնի Նախագահ Եպիսկոպոս
ՖՐԱՆԿ Տ. ԳՐԻՍՎՈՂ Դ*

ՄԱԼԹԱ

«Արտակարգ և լիազոր դեսպանը Մալթայի Ինքնավար Ռազմական Միաբանության անուցից ներկայացնում է իր ցավակցությունները Կաթողիկոսաբանին՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Արքեպիսկոպոս Գարեգին Ա-ի վախճանման վշտային ափիթով»:

*Հայաստանում Մալթայի Ինքնավար Ռազմական
Միաբանության արտակարգ և լիազոր դեսպան
Ա. ԳՈՒՏԶՎԻԼԼԵՆԻ*

• • •

Վեհափառ Հայրապետի վախճանմանն անմիջապես արձագանքեցին աշխարհի զանգվածային լրատվության միջոցները, որն արտացոլվեց և տեղ գտավ նաև «Intercom» համակարգչային ցանցում: Արդ, ստորև հատվածաբար ներկայացնում ենք օտար պարբերականներից, ամսագրերից և օրաթերթերից քաղված նյութերից մի քանիսը:

«LOSSERVATORE ROMANO», (27(1599)7 JULY, 1999)

«Սրբազան Քաճաճայապետի ցավակցությունները»

Հունիսի 30-ին, չորեքշաբթի օրվա Ընդհանուր Ընդունելության ժամանակ, Սրբազան Քաճաճայապետն արտահայտեց իր վիշտը՝ Ծայրագույն Պատրիարք և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Սուրբություն Գարեգին Ա Սարգսյանի մահվան կապակցությամբ, որ վախճանվել էր նախորդ օրը: Իտալերենով ասված իր խոսքի մեջ Պապը հավատացյալներին հրավիրել էր աղոթել վախճանված եկեղեցակաճի համար:

«Ես մեծապես վշտացա՝ լսելով Ծայրագույն Պատրիարք և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Նորին Սրբություն Գարեգին Ա-ի մահվան լուրը: Մենք միացած էինք մտերմության խորը կապերով: Վերջին տարիներին ինձ տված իր երկու այցելությունները հնարավորություն ընձեռեցին ինձ անձնապես մոտիկ լինելու իրեն: Ես հիանում էի իր հոգևոր մեծությամբ, Եկեղեցու հանդեպ ունեցած իր եռանդուն պիրով և համայն քրիստոնյաներին՝ Քրիստոսի ոչխարների մեկ փարսխում միավորվելու իր մտահոգությամբ: Օտտ կցանկանայի եղբայրական քարեկամությամբ այցելել իրեն, սակայն հանգստանքները չեն թույլատրում:

Երեկ վատիկանի Բազիլիկայում՝ Սուրբ Պետրոսի և Սուրբ Պողոսի տոնին մատուցած հանդիսավոր Պատարագի ընթացքում, մենք նույնպես աղոթեցինք իր համար: Այժմ ես համախմբում եմ ձեզ բոլորիդ՝ միանալու այս նշանավոր Հովվի ընտրյալ հոգու համար առ Աստված ուղղած իմ աղոթքներին: Թող Աստված ընդունի իրեն երկնային սրբերի համայնքում: Միաժամանակ ես արտահայտում եմ իմ անկեղծ ցավակցությունները Էջմիածնի Մայր Եկեղեցուն, Հայ Առաքելական Եկեղեցուն և հայ ժողովրդին՝ այդպիսի նշանավոր Կաթողիկոսի կորստյան կապակցությամբ»:

«THE TIMES», (WEDNESDAY JULY 14, 1999)

«Կաթողիկոս Գարեգին Ա»

«Գարեգին Ա Կաթողիկոսն Առաջնորդն էր աշխարհի ամենահին Եկեղեցու, որը 2001 թ. կտոնակատարի իր 1700-ամյակը: Իր մահը, չորս տարի Էջմիածնի կաթողիկոս լինելուց հետո, մեծ կորուստ է ոչ միայն Հայաստանյայց Եկեղեցու, այլև բոլոր Եկեղեցիների համար: Մարդ՝ զգալի ինտելեկտով, ջերմ անհատականությամբ, հումորի հմայիչ զգացումով, Գարեգին Սարգսյանը նշանակալից ներդրում ունեցավ Էկումենիկ շարժման մեջ: ... Հիվանդությունը խանգարեց նրան իրականացնել իր հետ Էջմիածին բերված բոլոր այն տեսիլքները, որոնք նա կցանկանար:

Հայ ժողովրդի՝ Եղևոցի և հուսահատության շրջաններից անցած տոկունության կրողը լինելով, նա խոսեց Աստծու պարզ քրիստոնեական հավատքի մասին, որպեսզի գորացնի իր ժողովրդին՝ հաղթահարելու անցյալի և ներկայի փորձությունները: Այս նույն հավատքը նեցուկ եղավ նրան՝ իր կյանքի վերջին երկու տարիների ընթացքում»:

«THE DAILY TELEGRAPH», (FRIDAY JULY 9, 1999)**«Կաթողիկոս Գարեգին Ա.»**

«Սովետական օրենքների 70 տարիներով և Լեոնային Ղարաբաղի աղետալի պատերազմով անցած Հայաստանում Գարեգինն ուներ ճնշված հոգևորականության ոգեշնչման և վերակազմավորման անհետաձգելի խնդիրը: Չնայած ավելի գիտնական, քան կառավարիչ, նա ջանասիրաբար աշխատեց վերակենդանացնել թեմերը Հայաստանից ներս և, ամենակարևորը, մեծապես ավելացրեց երիտասարդ հոգևորականների թիվը ճեմարաններում, որը կոմունիստների օրոք սահմանափակվել էր ընդամենը 40-ով:

Նա շատ էր ջանում հաշտեցնել իր Եկեղեցու ներսի տարրեր տարածայնությունները, հատկապես նրանք, որոնք հակադրվում էին իր Էկումենիկ միտումներին, և փորձում էր նվազեցնել Էջմիածնի և սփյուռքյան այլ Աթոռների միջև գոյություն ունեցող լարվածությունը»:

«THE WEDNESDAY PVIEW», (THE INDEPENDENT 30 JUNE, 1999)**«Կաթողիկոս Գարեգին Ա.»**

«Հակառակ բարձրաստիճան այլ կղերականների, Գարեգինը հավատում էր, որ կրոնական նոր շարժումների սպառնալիքը պետք է հակազդվի ոչ թե պետության կողմից հովանավորվող հալածանքով, այլ Եկեղեցու առավել լավ ուսուցմամբ»: «Մեր երկիրը *tabula rasa* չէ, մաքուր տախտակ՝ կրոնական փորձարկումների համար», - հայտարարեց նա 1994 թվականին: «Եկեղեցին պետք է մի կողմ թողնի նոր աղանդներին ու պաշտամունքներին հակադրվելն ու դատապարտելը: Այն պետք է մշակի դաշտը: Մենք պետք է դուրս գանք՝ տեսակցենք մարդկանց իրենց տներում, իրենց աշխատավայրերում, գյուղերում և քաղաքներում»:

«WORLD COUNCIL OF CHURCHES», (OFFICE OF COMMUNICATION. PRESS RELEASE 30 JUNE, 1999)**«Նվիրյալ Էկումենիստը»**

«Հայր Գարեգին Սարգսյանն Էկումենիկ շարժման նորագույն ժամանակների կարևոր ճարտարապետներից մեկն էր: 1955 թ. Բելրոյում նա մասնակցեց Միջին Արևելքի Երիտասարդական Համաժողովին: Իր նախաձեռնությունների արդյունքում և Նորին Սրբություն Զարեհ Ա-ի օժանդակությամբ Կիլիկիո Կաթողիկոսությունը միանում է Էկումենիկ շարժմանը և 1962 թ. դառնում ԵՀԽ-ի անդամ: Հայր Գարեգինը դիտորդ էր Վատիկանի Բ (1962) և 1968 թ. Լամբեթի ժողովներին: 1963 թ. նա անդամակցեց «Հավատք և Կարգ» Համաշխարհային կոնֆերանսին՝ միաժամանակ շարունակելով մնալ Մշտական կոմիտեի անդամ: Կիլիկիո Կաթողիկոսության Էկումենիկ կապերը գորացնելու համար 80-ականներին նա կազմակերպեց Նորին Սրբություն խորեն Ա-ի այցելությունները Հունաստանի Արքեպիսկոպոսին, Հովհաննես-Պողոս Բ Պապին, Ջենթրքերիի Արքեպիսկոպոսին և ԵՀԽ:

Տարիներ շարունակ Հայր Գարեգինը, ապա եպիսկոպոս և արքեպիսկոպոս

Գարեգինը մասնակցել է ԵՀՆ-ի Համաժողովների՝ սկսած Նյու Դեբլիից (1961), վերջացրած Վանկուվերով (1983), կամ դիտորդի և կամ Կիլիկիո Կաթողիկոսության պատգամավորության ղեկավարի կարգավիճակով: 1968 թ. Ուխտալայի համաժողովում նա ընտրվում է ԵՀՆ-ի Կենտրոնական և Գործադիր կոմիտեների անդամ:

1975 թ. Նայրոբիում գումարված ԵՀՆ-ի 5-րդ Համաժողովում Գարեգինն Աթոռակից Կաթողիկոսն ընտրվում է որպես ԵՀՆ-ի Կենտրոնական և Գործադիր կոմիտեների փոխատեննապետ:

Նորին Սրբություն Գարեգին Ա-ն օժանդակեց Եկեղեցիների Միջինարևելյան խորհրդի (ԵՄԽ) հիմնադրմանը: Երբ ԵՄԽ-ում մախազահական իր լիազորություններն ավարտվեցին, իրեն շնորհվեց «Պատվավոր Նախագահի» պատիվ:

Սկսած ԵՄԽ-ի հիմնադրումից և Նայրոբիի Համաժողովից, Նորին Սրբություն Գարեգին Ա-ն, իր աշակերտ Հայր Արամի հետ (Ապագայի Արամ Ա Կիլիկիո Կաթողիկոս), ամրապնդեց և խորացրեց Հայ Առաքելական Եկեղեցու Էկումենիկ հարաբերություններն աշխարհի հետ, ինչպես նաև տարածաշրջանային և ազգային մակարդակների վրա:

Կան մի շարք գրքեր՝ կապված Նորին Սրբություն Գարեգին Ա-ի Էկումենիկ ճանապարհորդության հետ, որոնցից ամենամշանավորն իր դոկտորական թեզն է՝ «Հայ Եկեղեցին և Քաղկեդոնի ժողովը»: Իր կյանքում, գործերում և գրվածքներում նա կրեց՝ Եկեղեցու միությունը վերանորոգելու և իր՝ Հայ ժողովրդի, ինչպես նաև համայն մարդկության հոգևոր հարստացման «Դեսպան» լինելու իր քրիստոնեական կոչումը:

«LE FIGARO»

«Հայ Կաթողիկոսի մահը»

«Կաթոլիկ Եկեղեցու Պետի և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հանդիպումը էլ տեղի չի ունենա: 66 տարեկան Գարեգին Ա-ն մահացավ Երևանից 16 կիլոմետր հեռու գտնվող Էջմիածնի Կաթողիկոսարանում: Նա, իրեն իր անձնական հյուր, հրավիրել էր Հովհաննես-Պողոս Բ-ին, և այցելությունը ծրագրված էր հուլիսի 2-4-ը: Լեհաստան իր այցելությունից հետո մախատեսված հանդիպումը ձախողված էր: Տակավիճ նրեկ առավոտ, Սուրբ Պետրոս եկեղեցում Հոռոմի հովանավորի տոնի առիթով մատուցված Պատարագի ընթացքում, հավատացյալներն աղոթել էին ցալի մեջ ապրող Կաթողիկոսի համար»:

«LE MONDE»

«Գարեգին Ա-ն՝ Հայերի «Պապը»»

«Նա, որին հայերը սիրում էին կոչել իրենց «պապը» և իր հմայքի պատճառով համեմատում էին Հովհաննես-Պողոս Բ-ի հետ, երկար ամիսներ ի վեր տառապում էր կոկորդի քաղցկեղով: ... Բազմաթիվ լեզուներով, ընդ որում նաև ֆրանսերեն սահուն խոսող արևմտյան մշակույթի մեջ դաստիարակված այս մարդն ինքն իրեն

առաջին զծի վրա է գտնում 1991 թ. անկախացած Ասիական սովետական մի երկրում, որին բնավ չէր ճանաչում...: Ինքն իրեն ներկայացնելով որպես «Ռայ, լիբանանցի, սիրիացի», ընտրությունից հետո նա խոստովանեց. «Ես սիրիացի գառակ եմ: Ես ծնած չեմ Ռայրեմիքին մէջ, սակայն Ռայրեմիքը ծնած է իմ մէջս»: Քարեզին Ա.-ն լավ հարմարվեց իր Ոոր Ռայրեմիքի պայմաններին՝ այցելելով առաջնորդությունները, իր ճիգերը կենտրոնացնելով եկեղեցականների և աշխարհականների կրթության վրա, մասնակցելով ազգային հարցերին այն աստիճան, որ իր մասին ասվեց. «Նա Հայաստանի միակ իրական դիվանագետն է»:

•LA CROIX.

•Միություն կառուցող Քարեզին Ա.-ն»

•1995 թվականին Սփյուռքի մեջ ծնված այս մարդու ընտրությունն իբրև Կաթողիկոս եղավ պատմական, որով բացվում էր ապագայի ուղի մի ժողովրդի առջև, որն աշխարհից կտրված էր երկար տասնամյակների ընթացքում:

Քարեզին Ա.-ի գործը եղավ մոտեցնել Հայաստանի և Սփյուռքի հայությունը, ճանապարհ հարթել Եկեղեցու համար, որը պետք է լիներ «ընկերային կեանքին մէջ գործող ոյժ»: Նա համաձայն էր Եկեղեցու և Պետության բաժանմանը, միևնույն ժամանակ արժևորելով Մայր Եկեղեցու դերը հայ ազգի կյանքում»: